

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukraińskojj socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' každoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Ciła prymirnyka u Lwówi i na prowinciji:

== 40 sot. ==

Misiaczna przedpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI I ADMINISTRACIJI:

„WPERED“, LWÓW, WULVICIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsieh narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszą gazetę krım zwyczajnoho naszoł ukraińskocho pyśma — takōż i łatynskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z koniecznosti, bo ne chozczemo pozbawyty naszych czytacziv swojoho ridnoho słowa.

Ex oriente lux.

Lwów, dnia 28. grudnia.

W ostannim tyżni mały my szcześnie podilytys z naszymy czytaczamy pro dwi podiji, jaki spownyls na Ukraini i jaki matymut' welyke znacinnie na dowhi czasy dla žyttia i rozwytku ciłoho ukraińskocho narodu. A same podijamy symy je pobida Ukraińskocho Dyrektoriatu nad hetmanom i złożenniem własty sekretariatu Zachidno-Ukraińskojj Narodnoji Republiki do ruk kyjiwskocho Dyrektoriatu.

Ważniszczym pry sim, czym pobida Ukraińskocho Dyrektoriatu nad hetmanom jawlaet'sia fakt, szczo rewolucyjna i demokratyczna sowitska Rosija zaniała prychylnie stanowyszcze suproty ukraińskojj demokratycznoji Republiki. Dwolitnyj rewolucyjnyj doswid w Rosiji nawczyw rosijśku i ukraińśku demokratiju, szczo rozlim i wijna miżnymy były ważkymy udaramy dla nych obojich i z sioho korystała lysze miżnarodnia reakcija, a hołowno Habsburgy i Hohencolerny, i wsiaki Puryszkewyczi, Denikiny, Skoropadski, dawne carske czynownyctwo i riżni czornosotenni generały, rosijśki, ukraińśki, polski ta nimecki pomiszczyky i dworianstwo. Sej rozlim miż ukraińskym i rosijśkym socialistycznym taborom pidsyczuwaw nadto u ewropejskoji reakciji nadiju na widbudowu dawnioji carskoji imperiji. Pobida Ukraińskocho Dyrektoriatu pry prychylnim widnoszenniu do nioho rewolucyjnoji i socialistycznoji Rosiji daje raz na zawsihdy zaporku nepobidymosty oboch demokratycznych narodiw, rosijśkocho i ukraińskocho przed wsiakymy reakcyjnymy zatijamy, z widky nebud' wony ne pochodyłyby. Możut' wprawdi szcze na terytorijach Ukrainy i Rosiji widihratysia sumni tragediji, jakych pidkładom bude sprobapoboroty demokratiju oboch narodiw, ale si tragiczni podiji budut' lysze epizodom w jich wyzwolnij borot'bi, jaka musyt' zakinczytysia trijumfom ukraińskojj i rosijśkoji demokratiji i socializmu.

Druhoju radisnoju pojavou — koły wona prawdywa — je przedannie własty Sekretariatu Zachidno-Ukraińskojj Narodnoji Republiki w ruky kyjiwskocho Dyrektoriatu. Czerez sej fakt zillałys obi ukraińśki republiki hałyčka i prydniprianska w odnu derżawu i w sej sposib spownylasia mrija pro złuku ciłoho ukraińskocho narodu. Z dajuczy włast' w ruky Dyrektoriatu, nasz Sekretariat wykonaw lysze poruczennje, jake włożyły na nioho Ukraińska Nacionalna Rada u Lwówi swojeju uchwałoju z dnia 10. lystopada 1918 r. Ukraińśki zemli, szczo należała kołyś do awstro-uhorskoji monarchiji, perestały buty kłaptykom zemli, po jaki wazyłys posiahnuty riżni susidni anektonisty, a

stały czastynou wselennoji Ukrainy, jaka nikoly ne pozwołył' na zaharbannje jiji czerez jakych nebud' aneksionistiw.

Czotyrolitnia switowa wijna jasno wykazała, szczo wsiaki imperijalistyczni i aneksijni zatiji ne możut' maty miscia w Fwropi, bo se protyworyczył' zahalno-ludskomu poniatnoju pro sprawedlywist' i prawo na samooznaczennje narodiw. My uważałyby najbilszym szcześnie dla Ukrainy i Polšczy, jak by polśkyj narod se zrozumil i pohodywsia z sym. Zhoda demokratycznoji i socialistycznoji Ukrainy z Polšczyjeju była by dalszym zwenom w budowi buduczoho sojuzu socialistycznych republiki Ewropy i pobidoju miżnarodnich pracujuczych mas nad wsiakymy tyranamy, imperialistycznymy, aneksionistamy, wyzyskuwaczamy i reakcioneramy.

Barometer iz zachodu.

Szczo antanta ne maie syły wratuwaty interesiw burżuaziji schodu, pokazuje te, szczo wona ne maie najmenszoji syły nawit' na wratowannje burżuaznoho ładu pid swojim bokom, — w samij Niemeczczyjni.

Nimeczczyna, ta twerdynia junkriw, pobidżena antantoju do ostannich konsekwencij, ta Nimeczczyna je terenom najskrajniszych klycziw ususpilnennia hospodarskocho ładu. Te, szczo zwałasia bolszewizmom, tym znenawydżenym dla paniw bolszewizmom, je siohodnia suspilnym ładom w Niemeczczyjni. Antanta hrożyła wijnoju rosijśkym bolszewykom. Chotila ity tysiaczi myl na piwnicznyj schid. A ta sama antanta ne maie syły sobi pid nosom zawojuwaty nimeckij bolszewizmom.

I czy ne smisno robyt'sia todi, koły czytajesz os tut doma burżuazni gazetę, i czytajesz jich wtiču, szczo, mowlaw, antanta zrobył' porjadok w Hałeczyni; antanta naznaczył, meżi derżaw, antanta dast' jisty, antanta pisze swojich žandarmiw i t. d.

Czomuż ta antanta pid swojim nosom ne zrobyła sioho? Czomu w Berlini mohły widbutysia dnia 24. s. m. kriwawi borot'by na wulciach? Czomu bilsza czastyna załohy perejszła na storonu skrajnoji gwardiji marynarki; czomu bilsza czastyna na miliciji bezpečenstwa i czastyna republikańskojj gwardiji przyłużyłasia do nych? Seż stałasia ne w Moskwie, ne w Peterburzi a w Berlini pid nosom antanty.

I wże pewno siohodnia a, koły ni, to zawtra marynari i jich sojuznyky powalat' prawytelstwo Eberta, i postawlat' na joho misce prawlinnie Ledebura i Hazoho. Najskrajniszcza liwycia stane na czoli nowoho ładu. I se dijetsia pid nosom antanty.

Bajky i szcze raz bajky opowidajut' ti, szczo wirjat' w ratunek burżuaznoho ładu antantoju. Szczaślywa bude antanta, szczaślywi budut' jiji kapitalisty, jak jim wdał'sia szcze w sebe zberehty dawnyj ład. Te wse ne wdał'sia antanti tak samo, jak ne wdałasia dosi pokaraty rosijśkich bolszewykiw, a teper nimeckych. Wirymo szcze bilsze w se, szczo i do nas antanta te pryjde, jak žandarm, a pryjde do nas predstawnyctwo robityczoho prawlinnia kołysznoj antanty. Lysze dni dilat' nas wid toji chwylyny, koły antanta należały bude do mynuwszyny.

Tak pokazuje zachidnij barometer. Fyla wyzwolennia roboczich mas peresunulasia na zachid i, zdajet'sia, dijde do samoho okeanu.

Todi i Wilson rozpustył' parasol przed doszczem i poplywe do domu pid spokijnyj dach, — nakoly fyla ne pide szcze dalsze, — bo barometer na zachodi ide w horu.

Rewolucija i kontrrewolucija w Polšczy.

III.

(Kineć).

A koły ide pro borbu proty suspilno-politycznoji liwyci, proty polśkocho proletarskocho rewolucyjnoho taboru ta radykalno-demokratycznych partij mużyckych i miszczanskich, — to i odni i druhi idut' dowoli zhidno i solidarno.

Wyjawyłos se najjarkijske todi, jak na czoli polśkoji derżawy stanuw Piłsudskij.

Koły nimecke prawlinnie okupacyjne w żowtny zaczało chytatyś pid udaramy wijny, warszawska Regencyjna Rada, szczo z łasky nimeckoho imperjalizmu obniała koroliwstwu włast' w Polšczy, peredała kermu derżawy w ruky obszarnycko-wszechpolśkoji kontrrewoluciji. Se buw kabinet Swježynskocho-Głombińskocho; ta choc wse te dijałos pid pokrowom nimeckych okupantiw, žadni własty i panuwannia wszechpolśki, junkry ne wahałys stanuty pry derżawnij kermi.

Ta wseswitna burja szaliła tymczasom dali; rozłetiłas Awstrija; na jiji ruinach stanuw ciły rjad nowych narodnych republiki; wpaw imperjalizm Hohencolerniw; Nimeczczyna stała republikoju, a na jiji czoli stanula zjedynena socijałdemokratija.

Zatriwożena Regencyjna Rada kynula koroliwsku koronu; jiji koroliwska włast' szczeżarazom z upadkom nimeckoho imperjalizmu; a z jiji koroliwskoju włastyju wpaw i kakinet Swierzynskocho, Głombińskocho.

Piłsudskij, szczo wernuw z zatoczennia, z Magdeburgu, staw dyktatorom Polšczy. A na czoli kabinetu stanuw tow. Moraczewskij, zamist' tow. Daszynskocho, szczo szcze przed tym w awstrijskij okupaciji Polśkocho Koroliwstwa prohołosyw buw narodniu republiki z szyrokoju demokratycznoju socialistycznoju programou.

I tut rozpoczynaet'sia zawziata, luta, bezposzczadna borot'ba, jaku proty Piłsudskocho ta joho ministerstwa wede polśka kontrrewolucija. Wrażaje jiji radykalno-demokratyczna, sprawdi nowoczasną ordynacija wyboreza do-Ustanowczoho Sojmu, wrażaje prohrama szyrokich reform suspilnych, reforma agrarna ta reformy w promysłowim i torhowelnim žyttiu, wrażaje jiji „sektantśkyj“, „partijnyj“ charakter nowoho prawlinnia, wrażaje jiji koždyj krok nowoho kabinetu. Polśka kontrrewolucija ne może pohodytys z sym, szczo by na czoli nowoji derżawy mohły stanuty reprezentanty szyrokich mas roboczoho ludu, szczo by stanuty ti, szczo ciłymy litamy borolys za wolu i samostijnist' ridnoho kraju.

I dochodyt' do toho, szczo polśki kontrrewolucionery hroziat' ni bilsze ni mensze tilky okupacijeju Polšczy czerez wijska zachidno-ewropejskocho imperjalizmu, hroziat' pimstoju i karoju imperialistiw antanty, szczo hotowi — mowlaw — Polšczy ne przyznaty samostijnou derżawou, — koły narod ne widdast' prawlinnia w jich ruky, w ruky toji kontrrewoluciji, szczo kołys rabolipno koryłas przed caratom, szczo zajaczersedno i mowczky dywyłys na dawnu dowholitnu herojsku borot'bu polśkocho rewolucyjnoho

proletariatu ta na herojski zmahannia Legionów Piłsudskiego w czasie wseswitnoji wojny.

Ważka i tiazka ide borot'ba miż rewolucyjnym a kontrrewolucyjnym taborom w Polsce*). A jiji wyslid ważnyj ne tilky dla Polśkocho narodu i polśkocho proletariatu; win ważnyj dla sprawy demokracji i socjalizmu na cilim schodi Ewropy.

M. Hankewycz.

Czy zrozumiły wy czas?

Zrobit' meni misce, bo ja choczcu żyty, ja choczcu tworzyć, ja choczcu tisztytysia żytciem!

Tak kłyčut' siohodnia kołyś ponewoleńni, porozrywani i znow sztuczno poszczepuwanie narody Ewropy. I nema odnoho, choczyby najmenszoho narodu w Ewropi, szczyby ne pidnis swoho hołosu. Raz rozirwani kajdany ne szczyplat'sia wdruhe.

Początek zrobiły narody, najsylńisze skowani narody Rosji. Za nymy piszyli druhi. I neobczyslene znacinnie maje i se, szczo do sioho rozbytia zakłykały czerwonoszkirych ta czornoszkirych Afrykanciw i Azijciw jak swidkiw. Wony takoz nawczat'sia seji sztuki skydaty czuże jarmo. Teperiszni pomocnyky Angliczanom i Francuzom pewno zawtra stanut' do borot'by z nymy. Nedaľeiko a buduczyna dyt' nas wid seji chwyłyny.

Ta te vse szcze maľo. Si sami narody pidnesly szcze hrimkiszczyj kłyč: Het', swoji i czuži hlytaji, bo ja choczcu żyty, ja choczcu tworzyć i rozporjadat'sia tym, szczo wytworzył!

A pany-pawuky, szczo tak staranno wypły sítu na muchy, pidniały weresk: Ratujcie „kriwawo zdobutyj doribok kultury“! (Słowa nawedeni z lysta Leonarda Mjerszewskiego do Daszyńskiego z 15. XII. 1918 „Dziennik Ludowy“, cz. 2. z 28. XII. 1918).

Prawda! Kriwawo zdobutyj! Ale czyjeju krowjeju? Krowju robocznych mas. Kożnyj łan, kożna fabryka, kożnyj bank, kożnyj torhowyj dim woniajut' potom i krowju wiczno krywżenych narodnich mas. Masy zdobuły jich i masy majut' nymy chisnuwatysia.

Czy może kulturoju je didycz, bankyr, fabrykant, torhoweć? A szczoż je narid? Czy może polowa, smittie? Narid ne nyszczyt' kultury, a daje jij takyj naprjam, szczyby ti, szczo zdobuwały jiji, chisnuwałysia neju.

Ti, szczo zdobuły kulturu, zrobłať jiji suspilnoju. Pry pomocy najszyrszoho demokratycznoho wybornoho prawa zawe-

*) Pro siu borot'bu neraz szczo rozkażemo bilsze podrobno. Teper my podały w sych troch statkach tilky zahal'nyj narys suspilnoji sytuacji w Polsce.

Borot'ba polityky z naukoju.

Wid wybuchu switowoji wojny, koły wyjawyłosia, szczo pisla sioho morja krowy nowa polityczna karta Ewropy musyt' buty zowsim inaksze niż pered wojnoju, poczaw kożdyj interesowany narid dokazuwaty potiebu zmiany w joho „koryst“ a na szkodu blyżnioho... I posypałysia dokazy z rieżnych arsenaliw: prawa pobidnyka, samooznaczennia nu i — nauky. Pobicz generaľiw, politykiw i publicystiw zahoworyły i uczeni. Jaku cil majut' si ostan- ni? Oczewydno tu, szczyby pokazaty dijsnyj stan riezzy w teperisznosti abo mynuwszyni, jak osnowu pid nowu budiwlu. Jak u kożnoho narodu tak i u Polakiw ruszyły do boju uczeni za nacio- nalni idealy. Se jich prawo, a nawit' obowiazok, tomu nichto ne może braty jim sioho za złe. Od- nacze ne bilsze. Bo koły pryhlanemosia zmistowy sysh idealy, to pobaczymo, szczo pewna czastyna polśkich uczenych uchopyła za naukowu zbroju ne w tij cily, szczyby wyboroty prawo samooznaczen- nia dla swojeji narodnosti, tilky szczyby zapere- czyły se prawo inczym narodam, nad jakymy Po- laki maľyb panuwały jak nad piddanymy... Dywne jawyszcze w dobi Wilsona!

Saki dumky woruszat'sia, koły perehlanuty Lwiwskie wydawnictwo p. z. „Prace geograficzne“ wydawane przez Eugeniusza Romera, zasiłkiem P. Spółek Oszczędności i Pożyczek pod patronatem Wydziału Krajowego, jake maje buty dopownieniem

duť najszyrszu kontroľu nad wżywaniem kultury. Ususpilnennie kultury i jiji kontro- la pide zdoľu wid hromady, pide wid tych, szczo zdobuły jiji.

Te szyroke wyborne prawo ususpilnyt' zemlu, ususpilnyt' promysł i torhowlu. Se najszyrsze prawo ususpilnyt' szkoľu, ususpil- nyt' wychowanie, bo i tam treba miscia tworčiam kultury.

Czy pry ususpilnenniu może buty besi- da pro nyszczenne kultury? Chto take skazaw, toj ne rozumije času. Toj, szczo tworzył kulturu, ne nyszczyt' jiji.

Zrobit' nam misce, bo pryjszo w nasz czas!

Czy wy zrozumiły joho?

Sprawa Schidnoji Haľeczyny.

(Dokinczennje.)

W 1903—1904 r. prypadała odna polśka sere- dna szkoła na 30 tysiacz polśkocho naselennia, — na 820 tysiacz Ukrajinciw prypadała takoz odna sereďna szkoła. Ne dywo otže, szczo tak wysokij procent (do 78 proc.) nehratmoŭnych pomiż Ukrajin- ciami. Procent nehratmoŭnosti u Polakiw 59 proc. Prohołoszena w 1907 r. nowa wyboreza ordynacija do parlamentu wyjšła riwnoz na koryst' polśkich burżuaznych partij; 51 tysiacz polśkich wyborciw wybrało odnoho posła, a odnoho ukrajinskocho po- śła wybrało 102 tysiacz Ukrajinciw. Sia propo- rcija szcze bilsze nekorysna dla schidnoji Haľeczyny, bo tam try ukrajinski hołosy, riwni odnomu polśkomu.

Wsi ti obstawyny wykłykały riszuczij sprotyw iz ukrajinskoji storony, wtiahały Ukrajinciw w sys- tematycznu borot'bu za nacjonalni ta polityczni prawa.

Jakže predstavljajut' sobi teper obi storony riszenne ukrajinsko-polśkocho pytanńia w Schidnij Haľeczyny? Do nedawna ne było u polśkich partij pid tym ohladom nijakoji pewnoji prohramy. Odn tilky polśki socjaldemokraty domahalsia awtono- miji dla Schidnoji Haľeczyny. Teper polśki polity- czni kruhy skłaniajutsia do kompromisu, do poro- zuminnia z Ukrajinciami pid seju umówynoju, szczo Haľeczyna polyszyt'sia pry Polszczi. Znowa ukra- jinski nacjonalni kruhy żadajut' cilkowitocho po- diľu Schidnoji Haľeczyny wid Zachidnoji. Sioho domahajutsia i burżuazni ukrajinski partij i ukra- jinski socjaldemokraty. Ostanni zjasuwały se do- mahannje w swojomu memoriiali, kotryj peredały miżnarodniomu socjalistycznomu bjuroju w 1917 r. I jakraz teper prohołosyły predstavyteli ukrajin- skoho nacjonalnoho ruchu se domahannje z nowoju syľoju.

Swoji pretensiji opyrajut' Ukrajinci na fakti znacnoji perewahy Ukrajinciw pid ohladom nase- ľennia w Schidnij Haľeczyny. Pisla dat polśkocho pyśmennyka L. Wasilewskiego-Plochockiego było w 1900 r. w Schidnij Haľeczyny 62½ proc. Ukrajinciw, 33½ proc. Polakiw, przyczim do Polakiw zazčysleno takoz i Żydiw. Bez Żydiw było Polakiw 20 proc. Pisla dat Hrusziwskiego było w tim roci 70 proc. Ukrajinciw a wsioho 16 proc. Polakiw. Ukrajinskij geograf Rudnycki podaje, szczo w 1910 r. było 62 proc. Ukrajinciw a 25 proc. Polakiw; ukrajinski socjaldemokraty obrachowujut', szczo w 1910 roci było 73 proc. Ukrajinciw a tilky 15 proc. Polakiw. W kożdomu razi perewaha Ukrajinciw w Schidnij Haľeczyny se fakt bezsumniwnyj.

„Atlasu Polszczi“, wyd. tym samym profesorem ge- ografiji 1919 r. Jak sam atlas tak i praci wydani z zwerchno i technicznoho boku ne to bezdo- hanno, a prosto — jak na teperiszni czasy — luk- sawowo. Insza riez naukowa wartist', Tak prym. sławny atlas Romera osudyła sama polśka krytyka duże ostro, a perszyj zszytok „Prać“ pro narodni i wirospowidni widnosyny na Łytwi i „Rusy“ prof. Czekanowskocho wyklykaw zacuduwanńia i oburzenie w kruhach warszawskich uczenych — tak bezceremonno dokazujeťsia u sij pracy pol- skist' łytowskich, biloruskich ta ukrajinskich ze- mel. Teper pered nymy tretij zszytok „Prać“ Stan. Pawłowskocho „Ludność rzymsko-katolic- ka w polsko-ruskiej częsci Galicji“ (Lwów 1919. st. 46 + 2 tab. + 2 mapy), jakij treba nazwaty nowym aktem borot'by polityky z naukoju.

I sprawdi tak. W awtori nenačzeb sydiły dwi okremi istoty, jacy zawziato wojujut' pomiż soboju: polityk pownyj szowinizmu i lukawstwa z odnoho boku; uczenyj, szczo maje sluzyt' samij tilko praw- di — z druhocho boku. Tak oś uczena istota welýt' jomu kynuty na smittia wyslid spysu ludnosti 1910 r., po jakomu u t. zw. schidnij Haľeczyny było bućimto aż 2.113.574 (sebo. 40 proc.) ludzj z polśkoju rozhowirnoju mowoj, jacy w dejakych powitach maľy bućimto absolutnu bilszist' (Mosty- ska, Lwów, Ternopil, Zbaraż i t. in.). Siohodni chy- ba i kiń smijawsiab iz toho, chto poważno twer- dywby, szczo 658.721 Żydiw schidnoji Haľeczyny

Socjalna i kulturna waha Ukrajinciw ne wid- powidaje w wysokomu stepeny jich czysłennosti. Se objasniajeťsia tym, szczo podawajucza bilszist' Ukrajinciw se selany. 94 proc. ukrajinskocho nasele- nia schidnoji Haľeczyny żywe na seli. Po mistach tworjat' Ukrajinci tilky 23 proc. naselennia, a w sto- lyci Lwowie tilky piatu czastynu.

Ta vse takij si obstawyny ne osłablujut' stre- miń Ukrajinciw do zminy sud'by Schidnoji Haľ- eczyny. Jich najszyrsze domahannje — zjedynnennje Schidnoji Haľeczyny wraz z piwniecznoju czastynoju Bukowyny i ukrajinskoju czastynoju Uhorszczyzny z powstajuczoju samostijnoju Ukrajinskoju Derża- woju.

Iz takymy domahanniami Ukrajinciw i bażan- niem Polakiw ochoronyty tu obłať w składi Pol- szczy przychodyť schidno-haľecke pytanńie na my- rowu konferenciju do ostatecznoho poriszenńia.

I. Chodorow.

Teperiszni zadaczi ukrajinskoji žinky.

Szczob mohty wziaty uczať w buduwanniu ukrajinskoji derżawy, ukrajinske žinoctwo powynno teper peredcwsim perewesty oswidomľajuczu i organizaciju u piacu nad soboju.

Inteligentna žinka powynna pidhotowytysia sama do zadaczi, jaku maje spownyty ukrajinske žinoctwo i pidhotowyt' dla spownennia seji zadaczi szyroki narodni masy žinoctwa.

W sij cily inteligentna žinka powynna zdaty sobi jasno sprawu z toho, jak powynna buty zbu- dowana Ukrajinska Narodna Republika, szczo u ni j było zdijsnene wyzwolenie i riwnoprawnist' žinky, jakymy dorohamy maje ukrajinske žinoctwo z mahaty do seji swojeji cily. A wyrobyszy sobi pro wsi ti sprawy jasnyj pohlad, treba prystupyt' do agitaciji i organizaciji miż szyrokimy narodnymy masamy žinoctwa.

W politycznim žytii ukrajinskocho hromadi- nstwa na terytoriji Zachidno-Ukrajinskoji Narod- noji Republiki uczať žinky była dośi duże sła- ba, majže nijaka. Tut ukrajinska žinka musyt' szczo- ino zaznaczyť sebe. Temu organizacijnyj princip musyt' tut byty inakszyj, niż w zakordnnoj Ukra- jini. Tam žinka wystupaie jak riwnoprannyj czeľ w istnujuczych politycznych partij- ach. U nas powynna žinka wystupyt' peredow- sim jak samostijnyj politycznyj czynnyk.

W sij cily vse žinoctwo rowynno zorganizu- watysia w „Ukrajinskij Žinočyj Sojuz“ jakij wystupawby jak rečnyk politycznych doma- hań ukrajinskocho žinoctwa. Sojuz powynenby buty bezpartijnyj, to znaczyť, ne należať do nijakoji z naszych istnujuczych partij, ale i ne wiazaty swo- body swojich czeľniw należať do jakojebud' z partij. Swoje widnoszenne do partij Sojuz oznaczu- waw by widpowidno do toho, jak okremi partij stawylsja by do žinočnych domahań. Pry wyborach do Ustanowczych Zboriw Sojuz wyrobby by swoju prohramu i wehodyw by w kompromisy z tymy partijami, jacy obowiazaly by sia tu prohramu pid- pyraty.

Szczob do samoji organizaciji Sojuza, to win powynen by maty hoľownu uprawu, powitowi filiji i miscewi krużky. Poczasty poczatek takoji orga- nizaciji my wże majemo w „Sojuzi Ukrainok“, kotryj treba widpowidno pereorganizuwaty. Cilu tu nere- organizaciju powynen pidhotowyt' komitet, jakij w widpowidnim czasi sklykaw by zjazd, de uchwa- ľeno by organizacijnyj statut i politycznu prohramu Sojuza.

howoryť ridnoju mowoj — polśkoju.. Takoż naj- curnijszyj osel pukawby z rehotu, koľyb jakij ucze- nyj wpewniaw, szczo 160.000 hr. katolykiw howo- ryt' polśkoju ridnoju mowoj i t. d. Ta z druho- ho boku sydyť polśkyj nacionalist i toroczyl' pro „dobrowolne piddawannje wplywom wyjšzoji pol- śkoji kultury“, pro masowe „pryznawannje“ do polśkosty. Tak samo uczenyj geograf, jakij napew- no bohato podorożuwaw piszky po ukrajinskij czas- tyni Haľeczyny, znaje harazd, szczo ¾ rymokato- lykiw po selach i mistoczkach na schodi howorjat' iz dida-pradida tilko po ukrajinski i szczo takych ukrajinskich łatynnykiw je szczo najmensze 600.000; win takoz mnsyt' znaty, szczo jakych bidnych 40.000 rymo-katolykiw je z krowy i kasty Nimeia- my; odnacze polśkyj szowinist welýt' czytaczam wiryty, szczo kożdyj rymo-katolyk, bez ohladu na te, czy win u Krakowi, u Lwowie, Kyjiwi, na Kaw- kazi abo nad Amurom — to najczystijszyj Polak...

Z tych przyczyn pracia prof. Pawłowskocho je bez zadnoji naukowej wartosty. Zbywaty podrobno wsi joho falszy — znaczyľob pysaty proty nioho nowu praciw dwójce bilszu niż joho, a na se nema tut miscia. Wystarczyť tilko skazaty, szczo w u- krajinskij czastyni Haľeczyny żywe ne 35 proc., jak pysze awtor, a tilko 23 proc. rymo-katolykiw, ta i z toho polśkoji rozhowirnoji mowy używaje ne bilsze jak połowyna (12 proc.). Myrowyj kon- gres matyme zmohu perekonatysia pro se dokladno.

(*)

Mozlywo, szczo ukrajinske zinoctwo na wilnij terytoriji Zachidno Ukrajinskoji Narodnoji Republiki wze praciuje w sim napriami, tilky my tut u Lwowi niczoho pro se ne znajemo.

Zadacza lwiwskich ukrajinok, koznoji zokrema, wykorzystaty teperisznij czas, dla osobystoho pidhotowlennia do praci, jaka nas zde w buducznosty.

M-ja.

Hostyna.

Ja buw w Odesi. Cilij port, wsi budynky, obwiszani praporamy ukrajinskoji derzawy, a miż tymy praporamy hrałysia w błyskach soniasznoho dnia jasni, weseli, amarantowo bili metelyky. Se buły prapory polskoji derzawy.

My wsi, bahato nas, sydily nawkruh stoliw, rozstawlonych na palubi korabla „Kyjiw“. Towarystwo wesele, szumna muzyka, dobrina jida i krymske wyno ta krymskyj znamenytyj koniak, tak lubo nastrojuwały mene, szczo ja ciluawawsia zi wsimyj mojimyj susidamy. A susidy moji w bilszosty buły w polskyj kontuszach, choczym howoryły bez zapy-nok naszoju melodijnoju mowoj.

Se buw obid, My, Ukrajinci, dały buły joho w czest' naszych dorohych hostyj z Polsszezi. Wony pryjchaly buły do nas widnowyty dohowir za poszyrennie jich doku u hyrli Dnistra dla buduwannia korabliw. W nas derewa bahato w Karpatach i jim deszewsze buduwaty jich w hyrli Dnistra, czym u Gdansk. Dohowir wze buw zakluczenyj, my zapy-waly joho, a muzyka wse i wse powtorjowała hymny naszoji i jich derzawy. Welykyj baraban tak buw rozchodywsia, szczo dekoły my aż pidskaku-waly, jak win czasamy bumknuw sobi w pidcho-czenniu.

My tak buły podrużyłysia ottoju zabawoj, szczo nawit' nichto ani z nych ani z nas ne czuly toho, szczo my należymo do rinych narodiw.

Wezeru my mały zjisty na polskim korabli „Warszawa“, jakyj prypliw w Odesu z Krakowa Wysloju, widtak Sianom, dalsze kanalom do Dni-stra i samym Dnistrom do Odesy.

Ja wze tak tiszysia tymy schodynami we-czerom na „Warszawi“, szczo rozplywawsia z ra-dosty. W holowi meni lysz melkaly zinoczi ubory w tanku polonesia; bo po wezeri maw widbutysia polskyj bal na „Warszawi“.

Moja zinka czerez czas ciloho obidu, — a na obidi buły i zinky naszi i polski — niczoho ynszo-ho ne howoryła zi mnoju a lysze pro polskyj bal na „Warszawi“ ta pro tanci. Wona wze mala na-wit' na swojim karneti pidpysy kilkojch polskyjch paniw. Ja takoz ohladawsia dosyt' zwawo za mo-jimyj muzamy weczirnioho tanciu. Odná bronetka z kawowo-blystiaczymy oczyma tak buła zapala-meni w oko, szczo ja koncze chotiw maty swij pid-pys w jiji karneti. Ja pidijszow buw do neji — i jakze ja wtiszysia, koły wona ziwsim bez nija-nych zamitiw podała meni swij karnet. Wydno, szczo ja jiji takoz buw do wpodoby, bo zwyeczajno blondyny z synimy oczyma podobajut'sia zinkam brunetkam z pywnymy oczyma. Naszi pohlady pe-rechrestylisja i wtopylisja odyń w odyń na chwy-lynu. Ja ne wyderżaw jiji blysku oczyj i ratujuczy sebe pered tym, szczo by ne spustyty oczyj i ne buty pobidzenym, uklonywsia jiji, bo chotiw widjty. Ta zrobyw ja te tak nefortunno, szczo naszi ho-lo-wy wdaryły odna ob druha.

I ja probudywsia...

Se buw lysze son. Polskyj legijoner szto-chnuw mene w holowu, szczo by zbudyt mene do peresidannia z odnoho potiahu do druho. My ji-chaly jak poloneni zi Lwowa do Krakowa, a kołesa moho wozu wybywały w takt: bum, bum tak, szczo my aż pidskakuwały. Wydno, szczoś tam buło zi-psowane.

Zawdannia hromady.

(Komunalna polityka.)

(D a l i.)

Interesom horożan w hromadi je te, szczo by odyń odnoho ne obydław, ne pere-szkadzaw nikomu w wykonuwanniu horo-żanskyjch czesnot i t. d. czerez te sama ta-ky hromada maje suwerenne prawo sudu w demokratycznij republ. Hromada maje swij mwr wyj sud i wsi karyhidni wczynky wpered sudiat'sia tym hromad'skym sudom, a koły ti wczynky perechodiat' me-żu szkidlywosty samoji hromady i szkodiat' moraly i dobrovy horożan ciloji republiki to aż todi peredaje myrowyj sud zloczynca derżawnomu sudow. Bo koho bilsze intere-suje obyda czest' druho horożanyna, dribna szkoda hromad'skoho dobra, bo pry-watnoho dobra, jak ne samych horożan hro-mady? Ot i czerez te sami horożan... at-ti sprawy swojim myrowyj sudow wybra-

nym hromadoju. I koły ja obydyw kohoś ta budu sudytysia hromad'skym sudom, horoża-namy, to wze toj sud bude dla mene bilszo-ju karoju, czym zasud zawodowoho sudiji.

Wsi hromad'ski wydatky pokry-wajut'sia podatkam z dochodiw hromadian. Ti podatky nakładaje sama hro-mada, samaż wona stiahaje jich i sama uprawlae nymy. Hromadia-nyn kraszcze umije szanuwaty hromad'ske dobro, koły win znaje, szczo win sam platyt' joho i sam uprawlae nym; kraszcze rozumije potrebu wderżannia toho dobra, koły win swidomyj toho, szczo nichto a win sam riszaw pro joho potrebu i koszt. Ko-łyż hromada je bidnoju i ne może ity w pari z druhymy hromadamy, todi až derża-wa prychoďyt' w pomicz bidnij hromadi, bo cilij republiki zależyt' na tim, szczo by poodynoki hromady ne nedomahaly, bo tym słabne cila derżawa.

W politycznij swobodni, w samouprawi hromad'skoho chazajstwa, u wykonuwanniu samostijnoho policijnoho i sudowoho prawa leżyt' suwerennist' hromady w demokratycz-nij republiki.

4. Hromad'ski dochody.

Pidojmoju hromad'skoji hospodarky je hromad'ski dochody. Dochodamy hromad'sko-ji kasy je w perszij miri podatky. Najspra-wedlywiszczym podatkom je podatok wid dochodu. Szczo by dochodowyj poda-tok buw sprawedlywym, to win musyt' buty pregresywnym. Bo koły by chtoś maw 1000 karbowanciw dochodu i platyw wid nych 2 proc. podatku, sebtó 20 karbowan-ciw, a druhij, szczo mawby 10 000 karbowanciw i takoz platyw 2 procent podatku, sebtó 200 karbowanciw, to te bułoby nespra-wedlywo; bo dałeko leksze zaplatyły tomu, szczo maje 10 000 karbowanciw dochodu 200 karb. podatku, czym tamtomu 20 karb. Dla sprawedlywosty musyt' rostyt podatkowyj procent widnosno do zrostu dochodu. Dla prymiru podamo korotenku tablyczku zrostu podatkowoho procentu za zrostom dochodiw: dochid: stepen opodatkow.: suma podat.:

1200 karb.	2 proc.	20 karb.
3000 "	3 "	90 "
5000 "	4 "	200 "
7000 "	5 "	380 "
9000 "	6 "	540 "
11000 "	7 "	770 "
13000 "	8 "	1040 "
15000 "	9 "	1350 "
17000 "	10 "	1700 "

i t. d.

Sia tablyczka je lysze prymirom. Zrist procentu stepeniw opodatkuwannta može by-ty rinyj. A choczym nawit' stepeni procenti-wy buły taki, jak w nawedenim prymiri, to wseż leksze zaplatyły 350 karb. podatku wid 7000 karb. dochodu, czym 90 karb. wid 3000 karb.

Wid dochodowoho podatku nichto ne može buty uwilnenym w demokratycznij derżawi.

Dochodowym podatkom ne można wlu-czyty wsich posidaczij majna. Dla prymiru nawedemo takij wypadok: Odyń horożanyn kupyw sobi jakijś kuseń zemli w seli, czy w misti, czy w polu. Win maje hotiwku, nichto ne znaje, skilky win maje hotiwky, win żywe z toji hotiwky, a dochodowoho podatku wid swojeji zemli ne chce platyt', bo win ne maje z neji dochodiw. A ne maje dochodiw tomu, szczo win ne upraw-laje jiji. Holowno po mistach takych wy-padkiw mohłoby buty bilsze, bo dechto ku-puje w misti zemlu lysze na spekulaciju. Win znaje, szczo kupłena sihodnia zemla za 10.00 karb. wartosty, czerez te win, ne uprawluje jiji, za 10 lit zarobył' druhych 10.000 karb. W takych wypadkach hroma-da zawede progresywnyj podatok wid wartosty zemli. Hromada maje swoju oci-nocnu komisiju, wona ociniuje kożnoricznu „artist“ takoji zemli i wymiriuje podatok wid wartosty. Takym czynom je zmuszen-j wlastyt' abo uprawlaty tuju zemlu, abo za-

buduwaty jiji, szczo by wytiahnuty z neji zysk, ta szczo by darom ne platyły podatku.

Podatok wid wartosty može pidnosytysia w swojij progresywnosty i do 40 proc. Koły zemla w misti buła kupłena za 10.000 karb. i wid neji platyt'sia, prymirom, 10 proc. podatku, sebtó 1.000 karb., to koły ta zemla zrosła w wartosty do 20.000 karb., to hromada može wziaty i 40 proc. podatku, sebtó 8.000 karb., a wlastytel niczoho na tim ne tratyt'. Szczo ta zemla zrosła w swojij wartosty do 20.000 karb., to te ne je zasluhoju wlastytela. Win ne dołozyw do toho nijakych zachodiw, — win lysze cze-kaw iz załozonymy rukamy w karmani. Szczo cina pidnesłasia podwijnó, to se zasłu-ha hromady, zasłuha horożan. Pewno todi, koły ta zemla kosztowała lysze 10.000 karb., horożan buło mense w hromadi i popyt na meszkannia buw menszyj, a tym samym popyt na budiwlanni ploszczi buw menszyj. Kołyż prybuło horożan bilsze, prymirom wdwoje stilky, to i cina meszkań pisała w horu, bo popyt na meszkannia staw bilszyj i popyt na budiwlanni ploszczi zbilszywsia. Czy te je zasłuha wlastytela kupłenoji plo-szczi? Ni! Znaczym, win zobowjazanyj wid-daty siu nadwyżku hromadi, bo hromada zasłużyłasia w tim, szczo cina zemli pod-wojłasia.

Cina zemli w misti czy w seli roste szcze z druhych pryczyn. A same: chtoś kupyw ploszczu zemli w takim miscy, kudy w korotkim czasi maje prowestysia tramwaj, abo de maje postawytysia zaliznyczyj dwo-reć, abo blyzońko koło toho maje postawy-tysia sud, czy inszyj publicznyj budynok, kudy bude zachodyty bahato ludy. Toj chtoś, widrodujuczy kupłenu zemlu druhomu, każe szczo oś na tij zemli można postawyt' za-jizdnyj dim abo hostynnyciu, jaka duze bu-de poplaczuwatysia, bo tudy budut' zajizżaty storonni ludy, budut' tut nocuwaty, char-czuwatysia, bo jim treba bude czekaty na potiach, czy na sudowi rozprawy, czy czoho tam inszoho. Czy toj chtoś dołozyw choczym dribku praci do toho, szczo by joho zemla stała wartniszczoj? Ni! Pro te postarałasia suspilstwo, hromada, otže i hromada powyn-na zabraty tu nadwyszku wartosty abo tak zwanyj pryrist wartosty dorohoju podatku. (D. b.)

Nimci pidczas powstannia na Ukraini.

„Wistnyk chołmskoho gub. starostwa“, jakyj wychodył w Berestiu Łytowskym oś szczo donosyt' w czysli z dnia 7 hrudnia pro stanowyszcze nimeckych wijsk pidczas borot'by miż wijskami Dyrektorjatu i het'mana: „Z poszatku nimecki żownirski rady proholosyły newtralnist' szczo do borot'by republikańskoho ukrajinskoho wijska z do-browoleczymy zahonamy het'mana. Ta ne-wtralitet skoro złomano. Nimeckij widdil złožený z artyleriji, kawaleriji i samokateczy-kiw zaniaw pozyciji koło Swiatoszyrna i zwidsy wystupyw proty hałyckych siczowych strileciw, szczo zanywały pozyciji w selach Horenyczach i Bilhorodi. W sutycezi roz-byto siczowykiw, jaki stratyły 4 skorostri-łiw i 14 dusz polononych, ta ponad 50 tru-piw. Nadto nimecka pichota i pancyrni po-jizdy operowały proty wijsk Petlury na za-liznyczij linii Kyjiw—Fastiw. Nimciam ko-ły chodyło peredowsim o oswobodzenne za-liznycznych linii, szczo by jak najskorsze wid-jichaty do witeczyny. W sij sprawi wełysia dowhi perehowory miż Nimciamy i wijska-my Petlury“. Tilky podaje „Wistnyk“.

Z depez my znajemo, szczo miż nimec-kymy robitnyczymy radamy a wijskami Dyrektorjatu zakluczeno w perszij połowyni hrudnia umowu, na pidstawi jakoji nimecki wijska ne mały suprotywłatysia obsadi Ky-jiwa czerez Ukrajinski wijska, za se Ukra-jinskyj Dyrektorjat zobowjazawsia jak naj-skorsze widisłaty nimecki wijska do zachid-nioji hranyci Ukrainy.

Perebojom czerez Polszczu.

Polški krakiwski gazety donosiat' z Warszawy, szczo berlińskie prawytelstwo nadisłało na ruki polského ministerstwa za hranychnych spraw otse nahlé zwidomlennje: „Ukrajinski republykane w Riwnim ne uznaly umowy zakluczenoji miż Ukrajinskym Dyrektorjatom a nimeckoju komanduju wijsk u Kyjiwi i zamknuly zaliznyczu liniju Riwno—Hołuby. Nimecki wijska, szczo złomyły wsiaku dyscyplinu, idut' rozwiżajmy widdilamy na Hołuby. Zachodyt' potreba peretransportuwannia jich ne lysze czerez Berest' Łytowskij, ale czerez ciu Polszczu. Nimecke prawytelstwo prosyt' o perewezennje syn wijsk czerez Polszczu, bo w protywnim sluczaju nimecke prawytelstwo ne bude mohło pereszkodeyty, szczo sotky tysiacziw nimeckoho wijska perebojom promostyt' sobi poworotnu dorohu z Ukrainy czerez Polszczu.

Ti sami czasopysy donosyt' szczo w slid za widstupajuczyny nimeckymy wijskamy idut' w naprjami Kowla ukrajinski wijska Petlury.

Nimecka okupacyjna armija na Ukraini wynosyla zwyż 300 tysiacz muža. Odnoju z usłown. peremyrja miż antantom a Nimecz czynnoju buła postanowa, szczo nimecki okupacijni wijska na Ukraini majut' polyszytysia aż do prychodu wijsk antanty. Ta znaczna czastyna nimeckoho wijska na Ukraini ne duże żurylasia pro siu umowu, złomyła dyscyplinu i orużjem w rukach perejszła wsiu Ukrainu i stojit' teper u worit' Polszczi, czerez jaku chce perejty probojom.

Pererwanie wodoprowodiw.

Komenda mista Lwowa podaje do widomosty, szczo hołownyj wodoprowid pererwanyj ta daje wykaz werczenych kernyc i żereł.

Wodu z starych wodotiahw t. je żereł i wentylewych kernyc można wżywaty do pytia wprost a wody z werczenych kernyc ne można wżywaty bez poperednoho perewarennia, bo wona ne je bespecnoju z bakterijologicznych zhladiw.

WYKAZ:

Dilnycia I. Hałycka. 1) Woda do pyttia: Kochanowskoho rih Pańskoj kernycia wentylowa. Kochanowskoho rih Ochonok, żereło. Kochanowskoho rih Gosiewskoho, żereło. Osolinyskich koło Osolineum, żereło. Zyblikewycza pid lisowuju szkolu, kernycia wentylowa.

2) Publyczni kernyci na wulyciach: Jablonowskich, Dombrowskoho rih Pułaskoho, Długosza rih Marka, Łazarza, Mochnackoho 10. Snopkiwska 16. Snopkiwska 63. Tarnowskoho rih Krasinskoho, Wulecka pid Łotowyczom, Wulecka koło żeliznicy, Wulecka pid rohatkoju, Wulecka 58, Żelena dwiréc budiwlanyj, Żelena dwiréc wodotiahowyj, Zofiji rih Puławskoho, Zyblikewycza 48, Żelena rih Krulewskoj;

Dilnycia II. Krakiwske. 1) Kernyci publyczni na wulyciach: Artyszewskoho szkoła Lenartowycza, Grodecka rih Na Bołoni, Janiwka rih Horodeckoji, Janiwka pid barakamy, Kłepariwska 5, Liszczynskoho rih Dekerta, Liszczynskoho rih Kordeckoho, Liszczynskoho rih Swiatokszyskoji, Wilnist'.

Dilnycia III. Żowkiwske. 1) Woda do pyttia: Krakiwska ploszcza, wentylowa kernycia. Strilecka ploszcza, Wytrysk, Żowkiwska rih Zamarstyniwskej, wytrysk, Żowkiwska pid Wasyljanamy, wytrysk.

2) Kernyci publyczni na wulyciach, Gabryjeliwka, pl. Gołuchowskich, Panienska rih Piastiw, Misijonarska ploszcza, Smerekowa na Paperiwi, Tkačka 46, Żowkiwska 9, Żolkiwka rih Szkilnoji, Weteraniw.

Dilnycia IV. Łyczakiwske. 1) Woda do pyttia, wytrysk. Ploszcza Clowa, Franciszkańska rih Łyczakiwskoji, pl. Gosiewskoho, Narodnioji Gwardiji (pl. Franciszkańska), Ochoronok rih Kochanowskoho, Pańska rih Kochanowskoho, wentylowa kernycia, Sakramentok, wytryskowa kernycia, Uniji Lubelskoji.

2) Publyczni kernyci na wulyciach: Kurkowa, wyszcze Antonioho, Łyczakiwska koszary Szytanda, Łyczakiwska sanatorija, Łyczakiwska wyszcze Krupiarškoji, Na Jakiwciu, Teatynska 25.

Dilnycia V. Seredmistie. 1) Woda do pyttia. Choruszczyna pl. Dombrowskoho,

wytrysk, pl. Krakiwska, wentylowa kernycia, Małeckoho rih Zimorowycza, wytrysk, Osolinyskich, wytrysk, Rynok 4 wytrysk, pl. Strilecka, wytrysk.

2) Publyczni kernyci na wulyciach: Akademyczna szkoła Jadwyhy, Batoroho rih Neciloji, pl. Gołuchowskich, Karola Ludwyka naproty Sztromengera, Karola Ludwyka Kasa Oszczadnocy, Mickewycza koło Jezuičkoho horodu, pl. Wekslarska.

Dilnycia VI. Nowyj Swit. 1) Woda do pyttia.

2) Publyczni kernyci na wulyciach: Duniw Borkowskoho, Brajeriwska rih Neciloji, Horodecka rih Bołonnoji, Horodecka na Bohdaniwci, Kraszewskoho wid 3. Maja, Marszałkiwska rih Mickewycza, Sadiwnyčka 22, Szymonowycza rih Sadiwnyčkoji, Ujejskoho 34, Wulecka pid Łabowczom, Wulecka pid zaliznyčej, pl. Zhody.

Komandant mista i miscewyj polkownyk Jesienskij.

Polški wojenni zwidomlennia.

Zwidomlennje sztabu Nacz. Kom. W. P. na schidniu Hałyczynu, gen. Rozwadowskoho.

Z dnia 27. hrudnia 1918 r.: Grupa gen. dywiziji Lesniewskoho: Zapowidanyj wże kilka raziw atak ukrajinskij na Lwiw, rozbywsia o riszczu postawu naszych wijsk. Ataki na Sokilnyky z obladu na nasz ohoń ne mohły nawit' rozwynutysia Woroh ustupyw pospiszno, lyszajucz na ploszcz. boju welyke czysto zabitych i ranenych. Krywcyzi, Zbojska inżirije na piwnicz wid Hołoska, kudy wderlysia chwyłewo czasty worożych widdilw, oczyszczono, berucz kilkadesiat' polonenych w tim 2 oficyriw i kilka maszynowych krisiw.

W inszych grupach widdilw nasi zynszczyły w Stawczanach, Polanci i Obroszini miscewi załohy ukrajinski i znacznijszu pomiecz, prybuli z Ukrainy. Wziato maszynowi krisy i polonenych, w tim 50 ludej i 2 oficyriw, howorjaczych po rosijsky. W Stawczanach distalasia w nasi ruki kancelarija komandy majucza rozkazy pysani po nimecky.

Ponyszce podajemo w dosłownim perekładi najbilsze charakterystycznyj z raportiw zabranych razem z kancelarijejn komendy ukrajinskoji w Stawczanach. Je rieziju prawdywoju, szczo raport toj buw przyzaczonyj dla komandanta Nimcia!

Oto tekst dokumentu twerdiačozo o sojuzi nimecko-ukrajinskim:

26. XII. Laut Meldung von Szczerzec, Lubieñ W. und Mały in polnischen Händen. Batterie ist nach Szczerzec gekommen ohne Bedienung. Batterie-kommandant Lt. Michajliw meldet dass unsere Truppen von Lubieñ nach allen Riefungen durchgegangen. Die Befehle habe ich schon erhalten und sind schon durchgeführt. 4 h nach. (pidpys neczytkyj) Hpt.

NO W Y N K Y.

— **Aresztuwannia** redaktoriw i administratoriw „Wperedy“. W noczy z 27. na 28. hrudnia 1918 r. arestowano tow. Lwa Hankewycza, tow. Porfira Buniaka, tow. Osypa Holinatoho, sekr. part. tow. M. Filca. „Wpered“ wychodyt' dalsze bez pererwy jak desy. Slidujucze czysto wyjde w ponedilok o hod. 3. popołudny.

— **At statti wczoraszni** „Rewolucija i kontrrewolucija w Polsce“ propuszczono w tretim ustupi wid kincia po słowach „dumy i mriji polských aktywistiw“ — słowa „ta passywestiw“.

— **Hołosy rozumu**. „Dziennik Lubelski“ cz. 436. z dnia 20. XII. 1918. w notatci „Zwolennicy pruskich wzorów“ obhoworujucz poklyk „Głosu Narodu“ do zabyrannia ukrajinskych zakładnykw, pýsze wid sebe: „Polscy imperjaliści występują więc coraz wyraźniej. Zaczynają wysuwać projekty, wzorowane na haniebnych gwałtach pruskiego militarizmu. Dziś, w przededniu kongresu pokojowego, proponują wywołanie zakładników ukraińskich, a więc zakładanie w Polsce obozów jeńców cywilnych. Dziś, gdy we wszystkich krajach otwierają się obozy jeńców cywilnych i prze-stają istnieć. — „Głos Narodu“ chce u nas te obozy zakładać“.

— **Republikańskij ruch w Italiji**. Rymskij bratne-nyj nasz organ „Avanti“ donosyt', szczo u Florenciji widbawsia republikańskij nacjonalnyj kongres, w jakim wzielo uczast' zwyż 300 delegatiw. Uchwaleno skłykaty do Trijestu druhyj kongres. Na sim kongresi maje buty wyrışenym skłykannje ustanowczych zboriw dla hołosuwannia nad sprawoju monarchiji czy republiki. Grupa posła Piroliniego domahajetsia perebudowy Italiji na republiku. z prezydentom na czoli. Domahannje se maje welyki szansy na spownnennje. Wybory majut' widbutysia na pidstawi riwnoho i bezposerednioho wyborczoho prawa bez riżnicy pola. Iz sioho wydno, szczo ruch zbyrannia koron i prestoliw do narodnych muzejiw szcze ne skinczenyj. Proletarskij prapor z południa pidnosyt'sia w horu. Szczednia možna spodiwatysia toho samoho w zachidnych nadokeanskich derżawach. Budmo spokijnj bo buduczništ' naležyt' do nas.

— **Brechnia bez kincia**. Swoho času zbreczala „Gaz Wiecz“, szczo Ukrajinci rozstrilaly Wilema, nyny znów bre-sze szczo — ne smijes — za czasiw winy miż Awstrijeju i

Francijeju u Lwowi urjaduwaw francuskij konsul, a po joho smerty t. j. wid 14. sicznia 1918 — nieprzerwanie sprawuje arendy konsularne — sekretar scho konsulatu Scieprwuskij i szczo win wystawyw paszport towarzyszojy Wilema, Redmontowy.

— **W sprawi protyżydiwskich pohromiw**. Delegaty ministerstwa zahranecznych spraw Chszanowskij i Wasserberg, wysłani do Lwowa dla rozslidżennia przyczyn i rozmiriw protyżydiwskich pohromiw, wernuly do Warszawy. W rozmowi z warszawskymy žurnalistamy zajawily wony, szczo czysto žertiw dochodyt' do 150, ta dokladno czysla szcze ne ustaleno. Domiw spałeno 54; za rabunki i nasylstwa widpowidaje 46 obwynenych pered polewym sudom, a nadto okolo 1000 arestowanych bude sudytysia cywilnym sudom.

— **Ukrajinski sprawy na Kubani**. „Chołmskij Wistnyk“ podaje, szczo kooperatywnyj sojuz dribnoho kredytu na kubani asygnynuwaw 600 tysiacz karbowanciw na zakupno ukrajinskych knyzok. Pid wpływom zrostajuczoji nacjonalnoji swidomosty poszyrujutsia sereď kozakiw nacjonalnyj wijskowyj hyran „Hej kozaczynky, do zbroji“.

— **Perszi szwajcarski transporty żywnosty dla Widnia**. W Berni widbulasia persza konferencija predstavnykiw antanty ta awstrijskich Nimciw w sprawi koniecznych ta bezprowolocznych transportiw żywnosty, w perszij miri dla zahroženoho hołodom Widnia. Perszj transport maje objmasty 110 wagoniw żywnosty.

— **Nedostacza wody u Lwowi**. Maszyn w Dobrostańskij Woli, jak stwerdyły widpowidni wijskowi czynnyky, je czastynno uszkodzeni; robotnyky wże naprawljut' jich. Komanda mista wydala wsi zarządżennia, szczo by meszkanci w czasi naprawy wodoprowidnych rur ne lyszylisia bez wody.

— **Espanija zirwała dyplomacyjni znosyny z Nimeczczynoju**. Z Madrytu donosiat', szczo sztabowy nimeckoji ambasady doruczono na dniach podorożni papery z poruczeniem jak najskorsze pokynuty hranyci kraju.

— **Polityczna sytuacija w Uhorsczyni**. Obicianky koalicii, widnosno widstuplennia Rumuniji Semyhorodu ta druhych czastyn Uhorszczyny, zameszkanych Rumunamy, dowely do szcze bilszoho worohuwannia oboch narodiw. W Semyhorodi ne ridki sutyczky rumunskich i uhorskich żowniriw. Koalicija obiciała też Rumunam ti czastyny Bznatu, do jakych pidnosyt' pretensiji takoz i Serbija. Połudnewo-slawianskoji republiki koalicija dosi ne pryznała.

— **Znesennje orderiw ta tytuliw w Prusach**. Pruske prawlinnie wydalo rozporządżennje, na osnovi jakoho zneseno prawo nadawannia orderiw ta tytuliw. Natomist' wsi dawni tytuły ta ordery zatrymujut' swoje znacinnje.

— **Cerkowna sprawa w Czechiji**. Powertajuczo ho prezydenta Masaryka powyłała na dwirecy takoz delegacija epyskopiw, peredajucz jomu riwno-časno zajawu swojeji winosty i prychylnosty. Widpowidajucz jim, zapewnyw jich prezydent, szczo cerkwa w czechskij republiki bude zowsim wilnoju, ta szczo se stanetsia tilky z korystju dla prawdywoji religiji. „Pravo Lidu“ dumaje, szczo tym zaznaczyw win jak najarkiszczje, jake znacinnje maje widdilennje cerkwy wid derżawy.

— **Jak żyje buwyszij awstrijskij cisar?** Wideniski gazety donosiat', szczo buwyszij awstrijskij cisar Karlo meszkaje w palati w Ekartsaw z swojeju rodynoj. Izza nedostacz wuhla, opalujut' jomu lysze kilka pokojiw. (Bidnyj! A nimeckij robotnyk sydyt' w odnij i to neopalenij kimnati!) Nedostaje jomu takoi pożywy, jaku maw dawniszczje, ale ne teryt' nedostatku a nimeckij inasz proletar maje kartu chlibowu — ale chliba ne maje! Pozajak ne wilno nosyty jomu wijskowoho ubrannia, nosyt' cywilne.

— **Kniaź Hohenlohe-Szilngfirst pomer pered** kilkoma dniami. Ne zhaduwałyby my pro nioho, jakby win buw zwyczajnym sobi kniazem. Ale cikawe buło w nioho te. szczo win, chocż potomok kniazoho rodu, buw welykym przyklonnykom demokratyzmu. Wy pewno czuly pro „czerwonoho kniazia“, szczo buducz starostoju na Morawiji, kumawsia z muzykam i derżaw jich dity do chrestu. Czuly pewno i se, szczo buducz prezydentom na Bukowyni, poborjuwaw rumunsku szlachtu i jiji korupcijnu hospodarku, a buducz dwa tyżni prezydentom ministriw domahawsia rozilnannia klasowoho parlamentu. Iszow w rozriz z swojimy towaryszamy minisiramy i sam ustupyw, bo ne maw ochoty praciuwaty z worohamy zahalnoho wyborczoho prawa.

Chołoszennia pryjmajetsia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist chołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robotnykiw i robotnyč, nechaj zholosyt'sia w administraciji „Wperedu“. 7—10

Kto ma jaka wiadomośc o KINTRACH i FURGALSKICH z KAMIONKI WOŁOSKIEJ pow. Rawa ruska proszę za-wiaďomić rodzinę Kołoskich, Lwów, Trybunałskich i. 10. 1—3

REIZESOWEJ w ZBARAŻU u Wolfa Szapiry. — My wszyscy zdrowi. — Karolina Reizesówna. 1—3

KS. ARTYMYSZYNOWI w PRYZYSTANI. Czy Mochnacy i Radzikowscy zdrowi? Czy jest tam Andrzej Cz. ze Lwowa? Odpowiedzcie tak samo. — Mikołaj Czajkowski. 1—6

MAUREROWI, aptekarzowi w PODBUŻU. Rodzice Jadzi donoszą, że wszyscy w domu zdrowi. 1—3